

Eenige merkwaardige voorwerpen uit de collectie van Nederlandsche Microlepidoptera in 's Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden.

In de collectie der Nederlandsche Microlepidoptera van 's Rijks Museum v. N. H. te Leiden bevinden zich een aantal merkwaardige voorwerpen, n.l. imagines van een 28-tal soorten, waarvan ongeveer de helft zelfs zeer kenbaar is, voorzien van etiketten, vermeldende inlandsche vindplaatsen, doch welke soorten nooit als inheemsch vermeld zijn geworden.

Deze 28 soorten zijn gevangen door de 4 verzamelaars: SNELLEN, SNELLEN VAN VOLLENHOVEN, HEYLAERTS en HAVELAAR, wier collecties te Leiden samengesmolten zijn tot de groote collectie van Nederlandsche Microlepidoptera van het Museum.

Kort geleden heb ik aldaar de geheele collectie nader bekeken en vooral eene studie gemaakt van die 28 soorten. De kenbare soorten waren inderdaad goed op naam gebracht; dit waren voornamelijk soorten uit de collecties van SNELLEN en HEYLAERTS. De rest was over 't algemeen onherkenbaar, gedeeltelijk onopgezet, of zoodanig beschadigd, dat eene juiste determinatie, bijaldien uitvoerbaar, zeer vele moeilijkheden zou opleveren. Waarom deze (en vooral de goed herkenbare soorten) destijds niet opgenomen zijn in de lijst der Nederlandsche soorten, is niet meer na te gaan, vooral daar de diverse vangers zelf de determinatie hebben uitgevoerd.

Het is niet aan te nemen, dat de intens nauwkeurige SNELLEN „vergeten” zou hebben, iets mede te deelen, of dat HEYLAERTS zelf eene soort als nieuw voor de fauna determineerde, doch dit niet mededeelde. Daarbij zijn deze exemplaren van vóór 1880, dus was er in beider leven nog genoeg tijd voor mededeelzaamheid. Zij zullen wel eene andere reden gehad hebben, om publicatie achterwege te laten. **In elk geval moeten wij derhalve ook thans nog er mede wachten, om deze soorten in onze Nederlandsche lijst op te nemen,** totdat ze twijfelloos in Nederland gevangen zijn geworden, waaruit dan zou blijken, dat de vangsten van destijds inderdaad mogelijk zijn geweest.

Daar het wel interessant is voor Micro-verzamelaars, te weten, welke soorten dit zijn, wil ik ze hieronder noemen, zooveel mogelijk met vermelding van hetgeen de etiketten aangeven, alsmede het aantal:

- No. 1.109 ¹⁾ *Crambus craterellus* Sc. 1 ex. Hav. Holl.
(zie: Snellen II, p. 93 noot 1).
- „ 2. 255 *Ephestia abstersella* Z. 1 ex. R'dam. 16.5.62 ♀.
- „ 3. 1672 *Conchylis curvistrigana* Wilk. 1 ex. R'dam.
3.8.93. Det. Sn.
- „ 4. 1905 *Olethreutes metallicana* Hb. 1 ex. Hav. Holl.
- „ 5. 2282 *Dichrorampha sequana* Hb. 1 ex. v. Voll. Sterkenburg.
- „ 6. 2182 *Grapholitha scopariana* H.S. 1 ex. Breda
6.6.77 Mb.
- „ 7. 2238 *Pamene insulana* Gn.²⁾ 1 ex. Breda Speelhuis
6/8 ♀.
- „ 8. 2250 *Pamene nitidana* F. 1 ex. v. Voll. Haag. 7.
- „ 9. 2245 *Pamene trauniana* Schiff. 4 ex. Breda Emmer
2.6.80 (gelijkt zeer op *P. rigana* Z.).
- „ 10. 3142 *Psecadia pusiella* Roemer³⁾. 2 ex. Hav. Holl.
- „ 11. 3635 *Coleophora badiipennella* Dup. 5 ex. + 1 zak.
Arnh. en Breda Heyl. Mei, Juli, Aug. 1875/7.
- „ 12. 3647 *Coleophora cornuta* Stt. 1 ex. + 2 zakken. Breda
29.6.77. e.l.
- „ 13. 3649 *Coleophora siccifolia* Stt. 1 ex. + 2 zakken.
Breda vesting ♀. e.l. 28.5.75.
- „ 14. 3772 *Coleophora ditella* Z. 1 ex. + 1 zak. Breda.
e.l. 3.7.77.
- „ 15. 3786 *Coleophora conspicuella* Z. 1 ex. + 1 zak. Breda.
e.l. 22 7.78.
- „ 16. 3891 *Coleophora artemisicolella* Brd. 1 ex. + 1 zak.
Breda. e.l. ♂. 5.7.78.
- „ 17. 3885 *Coleophora granulatella* Z. 2 ex. v. Voll.
Kampen.
- „ 18. 3703 *Coleophora ballotella* F. R. 1 ex. v. Voll.
- „ 19. 3727 *Coleophora onobrychiella* Z. 1 ex. v. Voll. Gliph.
- „ 20. — *Lithocolletis padi* Stgr. 2 ex. L. padi Stgr. i.l. sec.
Snellen. Arnhem.

1) Nummers van den Catalogus van Staudinger-Rebel.

2) In de coll. onder den naam *motacillana* Z.

3) „ „ „ „ „ „ *scalella* Z.

- No. 21. 4178 *Lithocolletis viminiella* Stt. 21 ex. R'dam. Snellen
geen Salix-soort vermeld) (zie Snellen II. p. 972
onder Salictella Z.)
- „ 22. 3423 *Scythris seliniella* Z. 1 ex. S. v. V.
- „ 23. 4547 *Tinea fraudulentella* H.S. 1 ex. v. V. Haag.
- „ 24. 4554 *Tinea quercicolella* H.S. 2 ex. v. Voll. Leiden.
Glyph.
- „ 25. 4558 *Tinea caprimulgella* H.S. 1 ex. R'dam. in huis,
Snellen 3.6.81.
- „ 26. 4594 *Tinea inquinatella* Z. 1 ex. Hav. Holl.
- „ 27. 4605 *Tinea simplicella* H.S. 1 ex. Snellen R'd. ♂.
- „ 28. — *Nepticula myrmidoniella* (?). 2 ex. Haag 24.7.63.
- Goed herkenbaar en inderdaad juist gedetermineerd zijn
de no's 1. 3. 6. 7. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15 en 16.

OVERVEEN.

G. A. BENTINCK.

Lastige prooi bij Graafwespen.

Grondnesten van solitaire wespen hebben gewoonlijk den vorm eener eivormige holte met eene nauwe toegangschacht. Bestaat de voedselvoorraad, welke de moederwesp in die holte voor de larve optast, uit verscheidene kleine dieren, dan veroorzaakt de nauwheid van het toegangskanaal geene moeilijkheid. Ook als de wesp voor proviand slechts een enkel betrekkelijk groot dier met rolrond lichaam en korte pooten, als b.v. eene rups, gebruikt, dan kan zij, achteruitlopend, de prooi nog vrij gemakkelijk door de schacht naar de nestholte sleuren. Maar lastiger wordt voor haar het geval, als zij te doen krijgt met een dier van gedrongen bouw en met lange pooten, gelijk eene spin. Dan kunnen de lange, niet zelden wijd uitstaande pooten oorzaak worden, dat de prooi vóór den nauwen ingang blijft steken of in de enge schacht klem gaat zitten.

Het bleek mij bij de waarneming van *Pompilus viaticus* L., dat instinctmatig in dit gevaar is voorzien, dat door een eenvoudig middel kan worden voorkomen. Vooreerst daalt de wesp, zoodra de uitgraving van het nest is geëindigd, bij wijze van proeftocht en achteruitlopend een of meer malen in de schacht af. Nadat die afdaling vlot van stapel is gelopen, zoekt zij de voorloopig opgeborgen spin